

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Tulevaisuussiirtymä:
**Seutustrategian
toteutusohjelma, luonnos**

Strategiset kärjet

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Lumoava arki

Kaupunkiseudulla voi asua eurooppalaisittain urbaanisti tai maaseudun kylissä. Naapurustomme ovat turvallisia ja viihtyisiä.

Asukkaille on tarjolla älykkäitä liikkumismahdollisuuksia ja elämyksiä vapaa-aikaan. Luonnon sinivihreys ihastuttaa arkeamme.

Kuntien palvelut on viritetty tuottamaan asukkaille hyvinvointia ja elämänlaatua.

Asukasosallisuus ja yhteenkuuluvuus vahvistavat ilmapiiriä. Kaupunkiseutu on kaikille läheinen.

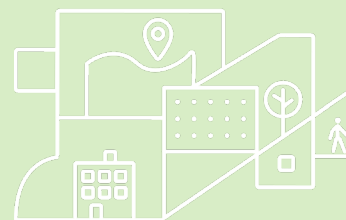
Fiksu kasvu

Toimimme ekologisesti kestävästi ja kuntarajattomasti. Kasvun selkärankana on eheä ja vahva yhdyskuntarakenne.

Seudullinen elinkeinopolitiikka vauhdittaa yritystoiminnan kestäväää siirtymää ja panostaa valittuihin kärkiin.

Kaupunkiseudun työpaikat lisääntyvät, koulutus ja osaaminen kohtaa työpaikkojen tarpeet.

Yritysten sijoittumisessa ei katsota kuntarajoja.

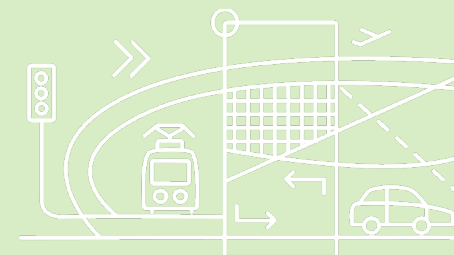

Maailmalle auki

Teemme kaupunkiseutua maailmalla tunnetuksi ja parannamme yhteyksiä. Tänne on helppo saapua.

Tuemme monikulttuurisuutta ja -kielisyyttä sekä arjen kansainvälistymistä. Tänne on mukava juurtua.

Seudun työmarkkinat ja koulutusympäristöt houkuttelevat kansainvälisiä osaajia ja oppijoita. Täällä on hyvä kehittyä.

Lumoava arki - asukkaille läheinen

Kaupunkiseudun erilaisissa asuinympäristöissä voi elää omannäköistä kestäväää elämää kaupungin tai maaseudun yhteisöissä. Täällä on rento ilmapiiri, kansainvälisen tason tapahtumatarjonta sekä maaseudun monet mahdollisuudet aivan lähellä. Asuntopolitiikassa painotetaan laatua, kohtuuhintaisuutta ja yhteisvastuullisuutta. Eriytymisen ehkäisy on yhteinen tehtävämme.

Kaupunkiseudulla liikutaan sujuvasti ja liikkuminen muuttuu yhä kestävämmäksi. Raitiotie, lähijunaliikenne ja pyöräliikenteen valtaväylät yhdistävät kaupunkiseudun. Arjesta tulee elämyksellistä, kun kaikessa suunnittelussa huomioidaan enemmän upean luonnon läsnäolo ja katuvihreä.

Kaupunkiseudulla panostetaan lapsiystävällisyyteen sekä kasvatus-, koulutus- ja elinvoimatehtäviin. Kunnat tuottavat asukkaille hyvinvointia koko palvelukirjolla kulttuurista katujen kunnossapitoon. Palvelujen yhteentoimivuutta ja digitaalisuutta lisätään seudullisesti. Kaupunkiseutu on aktiivinen kumppanuuden muotoutumisessa hyvinvointialueiden kanssa.

Lasten ja nuorten, aikuisten ja senioreiden ääni kuuluu yhdenvertaisemmin ja vaikuttavammin. Uudet osallistumisen tavat helpottavat ja innostavat. Asukkaiden yhteenkuuluvuutta ruokitaan, ja suurenakin kaupunkiseutu tuntuu kaikille läheiseltä. Aasukat sitoutuvat kotiseutuunsa ja asukaskokemus vahvistuu.

Lumoava arki, strategiset toimenpiteet (TOTSU)

2023-2026

	Strategiset toimenpiteet 2023-2026	Toteutusvastuut/roolit	Mittareita
ASUMIEN JA ASUIN-YMPÄRISTÖ	- Nostamme asuntotuotannon laadun ja monimuotoisuuden seudulliseksi kilpailu- ja vetovoimatekijäksi. Edistämme asumisviihtyisyyttä ja turvallisuutta. - Tutkimme kylien roolia maaseudun elinvoiman kehittämisessä. - Ehkäisemme asuinalueiden eriytymistä.	Kuntayhtymä käynnistää seudullisen asumisen laatutyön/ohjelman ja suunnittelee naapurustobarometrin. Jäsenkunnat huolehtivat kylien kehittämisestä sekä eriytymistä ehkäisevästä tonttipolitiikasta.	Aspol-ohjelman toteutuksen eteneminen, MAL-seuranta Asukastytyväisyys (NPS) Hyvinvointi-indeksi, segregatio
LIKKUMI-NEN JA LUMO-VOIMA	- Edistämme lähijunaliikenteen kehitystä ja teemme päätöksiä raitotien laajentamisesta. - Parannamme pyöräliikenteen ympärivuotisia olosuhteita ja pyörävylien tasoa sekä selvitämme baanojen sijoittamisen mahdollisuudet. - Muodostamme kokonais kuvan liikennejärjestelmän tulevaisuudesta ja kehittämistarpeista - Laadimme siniviherstrategia seudun helmien tunnistamiseksi ja kehittämiseksi	Kuntayhtymä koordinoi lähijunaliikenteen tiekartan toimeenpanoa ja jäsenkunnat huolehtivat seuturaitiotien suunnittelusta. Kuntayhtymä koordinoi kehitystoimia ja seuraa pyöräilyn kehitystä. Jäsenkunnat huolehtivat infrasta. Kuntayhtymä koordinoi seudun strategista liikennejärjestelmäsuunnittelua. Jäsenkunnat ja Ely toimeenpanevat Kuntayhtymä käynnistää siniviherstrategiatyön.	Toimenpiteiden ja päätöksenteon edistyminen. Käpy-ohjelman toimenpiteiden edistyminen. Kulikutapajakautuma Valmius MAL-neuvotteluihin Valmis strategia, siniviherkertoimen yleistäminen kaavoissa.
PALVELUT JA HYVINVOINTI	- Päivitämme seudulliset palveluverkkoperiaatteet. - Aktivoimme asukkaiden arkiliikkumista ja lisäämme liikenteen myönteisiä terveysvaikutuksia. - Kehitämme yhdessä hyvinvointijohtamista kunnissa. - Uudistamme seudullisen tietohallintostrategian palvelutavoitteet/laadimme etäpalvelujen strategian	Kuntayhtymä koordinoi palveluverkkoperiaatteiden päivitystä Kuntayhtymä laatii Seutuliike-toimenpide ohjelman ja kunnat huolehtivat toteutuksesta. Kuntayhtymä ja kunnat huolehtivat yhdessä kestävä ja turvallisen liikkumisen suunnitelman laadinnasta ja toimeenpanosta. Jäsenkunnat kehittävät ja hyödyntävät seudullista hyvinvointijohtamisen mallia. Seudullinen tietohallintoryhmä koordinoi strategiatyötä	Päivitystyön eteneminen Seutuliike-ohjelman toimeenpano Uudet johtamiskäytännöt kunnissa, TEAviisari ja seutumittaristo Kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman toimeenpano Valmis strategia
ASUKAS-KOKEMUS JA OSALLISUUS	- Tarjoamme asukkaille helpot ja kiinnostavat osallistumisen tavat ja aktivoimme osallistumisen kulttuuria. - Vakiinnutamme seudulliset asukaskyselyt ja digitaalisen seutupaneelin.	Kunnat huolehtivat asukkaiden osallistamisen omiin tarpeisiinsa Kuntayhtymä kehittää seudullisia osallistumismuotoja.	Uudet osallistumisen tavat Osallistetut asukkaat, järjestetyt seutupaneelit

Fiksu kasvu - reilu ja rajaton rakenne

Kasvamme resurssiviisaasti ja tähtäämme hiilineutraalisuuteen. Eheä yhdyskuntarakenne tuo palvelut, työpaikat ja kodit lähelle toisiaan ja lisää asukkaiden kohtaamista. Tilaa jätetään myös seudullisille viherverkoille ja virkistykselle. Vahva rakenne lisää infrastruktuuriimme kestävyyttä. Uudet alueet nousevat joukkoliikenteen äärelle. Kaupungistumme lisää ja tasapainoisesti. Vuonna 2040 meitä on jo 480 000 asukasta.

Elinkeinopolitiikan kärjet määritellään seudullisessa elinkeinostrategiassa. Kestävä yritystoiminta ja luonnonvarojen kulutuksen hillintä koetaan tärkeäksi, ja uutta liiketoimintaa tulee muun muassa kiertotalouteen. Kaupunkiseudulle syntyy uusia palveluja ja kestävää kulutusta. Teollisuus uudistuu ja sen hiilikädenjälki vahvistuu.

Seudullinen elinkeinopolitiikka näkyy yritysten ja työpaikkojen lisääntymisenä ja työpaikkaomavaraisuuden kasvuna. Työpaikat koetaan seudun yhteisiksi ja niiden syntyä tuetaan yhteisin ratkaisuin. Rajaton toimintatapamme lisää kilpailukykyä.

Koulutuksen tarjoajat ja työnantajat toimivat tiiviissä yhteistyössä. Osaava työvoima täyttää työpaikkojen tarpeet paremmin, ja ns. kohtaanto-ongelma pienenee.

Kullekin yritykselle löytyy kaupunkiseudulta tarpeita vastaava tila, tontti tai toimintaympäristö. Siihen varaudutaan etukäteen seudullisella tonttisuunnittelulla. Sopivat sijainnit tunnistetaan niin palveluyrityksille, startupeille kuin tilaa vieville yrityksille. Yritysten ja investointien houkuttelussa kaupunkiseutu toimii rajattomasti.

Fiksu kasvu, strategiset toimenpiteet (TOTSU)

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/roolit	Mittarit
KESTÄVÄ JA KUNTA-RAJATON KASVU	- Päivitämme rakennesuunnitelman 2040 ja valmistaudumme uuteen MAL-sopimuskauteen (2024-2029). Luomme kasvun edellytykset noin 4000 uudelle asukkaalle/v. - Toimeenpanemme hiilineutraalisuus tiekarttoja ja osallistumme alueellisen kiertotaloussopimuksen valmisteluun. - Tunnistamme energiankäytön ja -tuotannon tilan ja kehittämistarpeet kaupunkisedulla (energiatase).	Kuntayhtymän huolehtii rasun päivitysprosessista ja valmistautumisesta MAL-neuvotteluihin. Jäsenkunnat vastaavat tiekarttojen toimeenpanosta. Kuntayhtymä seuraa seudullisen hiilineutraalisuustavoitteen 2030 edistymistä. Kuntayhtymä osallistuu kiertotaloussopimuksen valmisteluun ja kokoaa tilannekuvaa energiasta.	Valtuustojen päätökset Tiekarttojen raportointi CO2/asukas Tilannekuva
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN	Panostamme seudullisen elinkeinostrategian painopisteisiin: - Kestävän kehityksen data-alusta ja kokeiluympäristö - Korkean hiilikädenjäljen teollisuuden paras toimintaympäristö - Elämysteollisuuden ja aineettoman arvonluonnin kansainvälinen kasvu - Data- ja tekoälypohjaiset elinkeino- ja työvoimapalvelut	Business Tampere huolehtii elinkeinostrategian edistämisestä Jäsenkunnat huolehtivat työvoimapalvelujen uudistamisesta.	Strategian raportointi BT:n palvelusopimukset TE-palvelut 2024 uudistus
TYÖVOIMA JA OSAAMINEN	- Kehitämme monipaikkaisuuteen/etätyöhön Suomen parhaat olosuhteet. - Lisäämme toisen asteen koulutuksen ja työelämän win-win yhteistyötä. - Kampanjoimme osaajien houkuttelemiseksi.	Kuntayhtymä tuottaa pendelöintitietoa ja huomioi osana asumisen laatu-/ohjelmatyötä. Jäsenkunnat ohjaavat Tredua, kuntayhtymä edistää lukiokoulutuksen seudullisen tiekartan toteutumista BT ja jäsenkunnat huolehtivat kv- markkinoinnista ja osaajien houkuttelusta.	Korkea-asteen toivoman osuus Seututieto, ohjelman sisältö Yhteistyökäytännöt Kampanjat, operaatiot
YRITYSTEN HOUKUTTELU	- Vahvistamme suuronttitarjontaa uudistuvan ja palaavan teollisuuden tarpeisiin. - Kokoamme elinkeinoille seudullisen tonttivarannon. - Vahvistamme elinkeinojen ekosysteemejä maankäytön ja logistiikan keinoin.	Kuntayhtymä huomioi suuronttitarpeet rakennesuunnitelman päivityksessä Jäsenkunnat ja Business Tampere toteuttavat seudullisen tonttirekisterin Kuntayhtymä ja BT laativat seudulliset suositusvyöhykkeet elinkeinojen sijoittumiseen.	Rakennesuunnitelma Valmis palvelu Valmis kartta /suunnitelma Investoinnit EUR

Maailmalle auki - kansainvälistynyt alue

Tampereen kaupunkiseutu on jo nyt kansainvälinen. Menestyminen edellyttää kuitenkin kansainvälistymisen vahvistumista. Näymme enemmän maailmalla ja maailma näkyy enemmän kaupunkisedulla. Lisäämme myös varautumista kansainvälisen toimintaympäristön tuomiin haasteisiin.

Saavutettavuus on tärkeää, siihen panostamme. Tampereen seudun ja pääkaupunkiseudun kytkeytyminen nopealla junayhteydellä yhdistää 2 miljoonaa asukasta ja lähentää alueita. Jatkamme myös lentoliikenteen kehittämistä ja varmistamme paikan maailman lentokartalla.

Kaupunkiseutu on kokoaan suurempi toimija kansainvälisissä verkostoissa. Toimimme maailmalla meille tärkeiden asioiden edistämiseksi muun muassa kestävän

liikkumisen, älykkään kaupungin ja teollisen valmistuksen teemoissa. Tämä näkyy muun muassa EU-rahaman hyödyntämisenä.

Monikulttuurisuus tulee jatkossa enemmän arkeemme. Työpaikat, koulut ja tapahtumat kansainvälistyvät. Kunnat lisäävät yhdessä palveluiden monikielisyyttä ja auttavat vieraskielisten kotoutumista. Täällä kaikki voivat elää turvallisesti.

Työpaikkojen kasvun ja työvoiman vähenemisen vuoksi tarvitsemme kansainvälistä työvoimaa. Kun kehitämme kansainvälistä rekrytointia ja kv-opiskelumahdollisuuksia, tänne hakeudutaan kauempaakin ja jäädään työskentelemään. Väestön monimuotoisuus auttaa meitä myös menestymään maailmalla.

Maailmalle auki, strategiset toimenpiteet (TOTSU)

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

	Strategiset toimenpiteet	Toteutusvastuut/Roolit	Mittarit
KV-ASEMOINTI	1. Kokoamme kansainvälistymisen tilannekuvan ja tavoitteet. 2. Edistämme kansainvälisen tason nopeaa raideyhteyttä Tre-Hki välille ja panostamme kv-lentoliikenneyhteyksiin 3. Hakeudumme kehittämiskumppaniksi 1-2 eurooppalaiseen metropoliin tai verkostoidumme EU-hankkeiden kautta. 4. Edistämme kansainvälistä tapahtuma- ja luontomatkailua.	• Kuntayhtymä huolehtii seudullisesta tilannekuvasta ja tavoitteiden valmistelusta • Kuntayhtymä huolehtii seudullisesta edunvalvontatyöstä mm. valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä. • Jäsenkunnat rahoittavat ja ohjaavat saavutettavuusohjelmaa. BT toimeenpanee. • Kuntayhtymä tavoittelee 1. seudullista EU-hankkeita • Jäsenkuntien Visit-organisaatiot huolehtivat matkailusta.	Seututieto Kv-osaajien mielikuva HO ja budjetti-tavoitteet, edunvalvontakatsaukset Lentoliikenteen kehitys Valmistelun eteneminen
ARJEN KANSAINVÄLISYYS	1. Rakennamme englanninkielisen kasvatus- ja koulutuspolun varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. 2. Huomioimme monikulttuurisuuden kaupunki- ja asuinympäristöjen suunnittelussa	• Jäsenkunnat huolehtivat englanninkielisen koulutuksen tarjonnasta yhteisvastuullisesti • Kuntayhtymä huomioi kansainvälistymisen asumisen laatutyössä/ohjemassa.	Tarjonnan lisääntyminen Ohjelman sisältö Kulttuurivireys
MAAHANMUUTTO	1. Panostamme kv-rekrytointiohjelmiin ja rekrytointipalveluihin 2. Kehitämme kv-opiskelu- ja koulutusohjelmia saamiseksi	• Jäsenkunnat huolehtivat rekrytointitoimista ja Tampere International Housen toiminnasta • Korkeakouluyhteisö sekä ammatillisen koulutuksen toimijat huolehtivat kv-koulutuksesta	Kuntien omat ja yhteiset toimintamallit Kv-ohjelmien ja opiskelijoiden kehitys Nettomaahanmuutto

Seutustrategian toteutus ja seuranta

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät seutustrategian seutuyhteistyön tahtotilaksi ja suuntaviivaksi.

Seutuhallitus hyväksyy strategialle toteutussuunnitelman, joka kuvaa miten yhteisiä tavoitteita viedään käytäntöön ja kuntien väliseen yhteistyöhön. **Seudulliset asiantuntijatyöryhmät** valmistelevat toteutussuunnitelman neljän vuoden ajaksi. Se hyväksytään myös **kunnanhallituksissa**.

Keskeiset toimijat seutustrategian toimeenpanossa ovat **Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän (TKS) lisäksi Business Tampere Oy (BT)** sekä **jäsenkunnat**. TKS toimeenpanee strategiaa vuotuisen budjettiprosessin kautta. BT päivittää seutustrategian pohjalta tarkemmat seudulliset elinkeinotavoitteet (elinkeinostrategia). Kunnat vastaavat linjausten ja toimenpiteiden sisällyttämisestä omiin suunnitelmiinsa ja käytännön toteutukseen.

Seutuhallitus seuraa kaupunkiseudun ja seutuyhteistyön kehitystä vuosittain mm. MAL-raportoinnin, seututietokatsausten sekä kuntayhtymän tilinpäätöksen ja vuosikatsauksen yhteydessä. Seutustrategia arvioidaan valtuustokauden päätteeksi.

TKS vastaa strategian arvioinnin valmistelusta.